

Grunnvatnet naturreservat

av Alf Skoglund

Grunnvatnet naturreservat i Ballangen i Narvik kommune ble opprettet i 1997. I reservatet finner vi kulturlandskapssjøene Grunnvatnet, Knutvatnet, Åsvatnet og Djupvatnet. Det renner flere elver og bekker inn i området, men Børselva er den viktigste. Denne elva har vært regulert i flere tiår, og til tider har det vært tilfeldig når vannutslipp fra lokalt kraftverk er blitt foretatt. Vassdraget grodde igjen, fisket ble dårligere, og samtidig ble jordbruket rundt vassdraget intensivert. Moderne drift lot seg vanskelig kombinere med lite vann i elva, og på 1990-tallet var det krisetilstand i store deler av vassdraget og spesielt i Grunnvatnet.

Børselvprosjektet ble igangsatt, elva og deler av Grunnvatnet ble mudret, og det ble plantet trær/vegetasjon langs landbruksarealene som grenset mot Børselva, slik at avrenning fra landbruket skulle filtreres og minst mulig skulle nå Børselva og Grunnvatnet. Det ble også utarbeidet et regime for vannutslipp fra kraftselskapet, der det ble lagt vekt på at utslippene ikke skulle skade fuglelivet i vassdraget.

Vårløsning i Grunnvatnet, sett fra øst mot Knutvannet og utosen av Børselva. Foto: Alf Skoglund

Etter dette arbeidet våknet fisken i vassdraget til live. Men gradvis er både elv og vann tilført nye masser med sandholdige materialer som har slummet ned store områder, og etter en optimistisk start om våren gror deler av området til med starr og siv. Djupvatnet er dypt og stort, og er ikke spesielt utsatt for gjengroing. Oppsittere ved Grunnvatnet forteller at fisken er lite smakfull og av dårlig kvalitet i dag. Horndykkerne og lommene finner rikelig med småfisk spesielt i Grunnvatnet og Åsvatnet.

Forvaltningsplanen for reservatet gjelder fram til 2021, og er dermed moden for revisjon.

Fugler i reservatet

Reservatet er opprettet for å ivareta et sjeldent fint mangfold av naturkvaliteter, det være seg fisk, fugl, planter og annen våtmarksvegetasjon.

Noen av fuglene vi finner i reservatet er på lista over truede arter. Brushane er vanskelig å påvise i reservatet i dag, mens horndykker, lom, svømmesnipe og dvergmåke er å finne i et visst antall. Spesielt har horndykkerne klart seg bra over tid her, og i 2021 registrerte undertegnede mellom 20 og 30 par som hekket i mai. Svømmesnipe er fåtallig. Det ser også ut til at tranene har valgt å slå seg ned her fast, og det er registrert 2 tranunger også i 2021.

Fossekallen finner seg til rette i Åselva og Børselva. Foto: Alf Skoglund